

Dret Mèdic i de la Salut (21048)

Titulació/estudi: Grau en Dret

Curs: 3r, 4rt

Trimestre: 2n

Nombre de crèdits ECTS: 4 crèdits

Hores dedicació estudiant: 100 hores

Llengua o llengües de la docència: català

Professor: Dr. Joan C. Seuba Torreblanca (joan.seuba@upf.edu; despatx: 40.122)

1. Presentació de l'assignatura

El “Dret Mèdic i de la Salut” comprèn l’estudi, d’una banda, dels drets de què és titular el pacient per raó d’aquesta condició així com, d’una altra banda, de la seva relació amb els professionals sanitaris. En concret, l’assignatura, que exposa i analitza les principals regulacions i desenvolupaments jurisprudencials catalans, estatals, europeus i internacionals d’aquelles matèries, s’estructura en dos grans blocs: el primer, relatiu a l’exercici de l’autonomia privada en l’àmbit sanitari, el qual comprèn l’estudi del consentiment informat i les diferents formes de prestació d’aquest consentiment, posant especial èmfasis en les persones incompetents i en els menors així com en el refús de tractaments i en el document de voluntats anticipades; el segon, en la regulació específica de determinats tractaments o actuacions sanitàries, com ara la donació d’òrgans, teixits o altres materials, els transplants, la reproducció assistida, l’avortament i l’eutanàsia. Així mateix, s’analitza també el règim de responsabilitat dels professionals i dels centres sanitaris així com la regulació dels medicaments, dels productes sanitaris i de la investigació biomèdica (incloent-hi els assaigs clínics). En el curs es presenten els principis de la bioètica i el règim bàsic de la història clínica i de les diferents formes de prestació dels serveis sanitaris.

2. Competències a assolir

L’assignatura “Dret Mèdic i de la Salut” pretén ajudar els estudiants a assolir les següents competències:

G2. Capacitat d’organització i planificació.

G4. Capacitat per resoldre problemes.

G5. Motivació de raonament crític.

G7. Capacitat de negociació i mediació.

E1. Valorar la importància del Dret com a sistema regulador de les relacions socials.

E3. Capacitat per a l’ús de diferents fonts jurídiques.

E4. Capacitat per reconèixer i expressar els coneixements bàsics per a l’argumentació jurídica.

E7. Reconèixer les principals institucions de Dret públic i privat.

3. Continguts

PROGRAMA

1. El Dret sanitari

- 1.1. Contingut del Dret sanitari.
- 1.2. Evolució del Dret sanitari.
- 1.3. El Dret sanitari i altres branques del Dret.
- 1.4. Aproximació a la Bioètica.

2. Autonomia privada del pacient

- 2.1. Autonomia privada en l'àmbit sanitari.
- 2.2. Consentiment informat.
- 2.3. Refús de tractaments.
- 2.4. Internaments no voluntaris.
- 2.5. Document de voluntats anticipades.

3. Inici de la vida

- 3.1. Inici de la vida. L'estatut jurídic de l'embrió i del fetus.
- 3.2. Reproducció assistida.
- 3.3. Avortament.

4. Final de la vida

- 4.1. Concepte de mort.
- 4.2. Eutanàsia.
- 4.3. Ajut al suïcidi.
- 4.4. Dret a una mort digna.

5. Regulació del material humà

- 5.1. La titularitat i disponibilitat del material humà.
- 5.2. Donació d'òrgans, teixits i altres materials.
- 5.3. Els transplantaments.

6. Responsabilitat mèdica

- 6.1. Responsabilitat penal, administrativa, civil i col·legial. Legislació aplicable i jurisdicció competent.
- 6.2. Règim de responsabilitat civil. Responsabilitat contractual i extracontractual: la unitat de culpa civil. Obligacions de medis i de resultat. Contingut de la *lex artis*. Problemes de causalitat. Subjectes responsables.
- 6.3. Desenvolupaments jurisprudencials: teories dels danys continuats, dels danys desproporcionats, de la pèrdua d'oportunitat i del conjunt de possibles deficiències assistencials.
- 6.4. Danys indemnitzables. Valoració del dany.
- 6.5. Assegurança de responsabilitat civil obligatòria.
- 6.6. Fons de compensació.

7. Medicaments i productes sanitaris

- 7.1. Regulació dels medicaments i dels productes sanitaris. Les Agències reguladores.
- 7.2. Responsabilitat civil per danys derivats del consum de medicaments o de l'ús de productes sanitaris.

8. Investigació biomèdica

- 8.1. Investigació amb humans.
- 8.2. Assaigs clínics.

9. Documentació clínica i dades personals

- 9.1. Història i documentació clíniques.
- 9.2. Dret a la intimitat i protecció de dades personals.
- 9.3. Secret professional.

10. L'organització del sistema i la prestació dels serveis sanitaris. Les professions sanitàries

- 10.1. Assistència sanitària pública. Accés a la sanitat pública. Sistema sanitari a Catalunya.
- 10.2. Assistència sanitària privada. Contracte de serveis sanitaris. Contracte d'hospitalització.
- 10.3. Assegurances de malaltia i d'assistència sanitària.
- 10.4. Prestació de serveis sanitaris a la Unió europea.
- 10.5. Les professions sanitàries.
- 10.6. L'objectiu de consciència del personal sanitari.

4. Avaluació

L'avaluació de l'assignatura consistirà en una prova final, que tindrà lloc el **18 de març de 2013**, de 17:30h a 19:30h (aula 40.002).

Aquesta prova tindrà dues parts:

- Una part tipus test, amb 40 preguntes. Caldrà obtenir un mínim de 4 punts (sobre 10) per a què es procedeixi a corregir l'altra part de la prova. La nota obtinguda en el test representa un 30% del total de la nota de l'assignatura.
- Una part de desenvolupament, en la qual l'estudiant haurà de:
 - o Exposar un tema, a triar d'entre dos proposats. La nota obtinguda en aquest exercici representa el 35% del total de la nota de l'assignatura.
 - o Resoldre el breu cas pràctic que es proposi. La nota obtinguda en aquest exercici representa el 35% del total de la nota de l'assignatura.

Sistema d'avaluació

Sistema d'avaluació general (inclou també els estudiants que participen en programes de mobilitat)				
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Recuperable o no, com i en quin moment	% recuperació (sobre nota final)
Test	De 0 a 10 (cal obtenir un mínim de 4 per a què es corregeixin les altres parts de la prova)	30%	No	---
Desenvolupament d'un tema	De 0 a 10 (tema a desenvolupar d'entre dos proposats)	35%	Sí, mitjançant una prova que es durà a terme el 4 o l'11 de maig de 2013 (a determinar per la Facultat)	50%
Resolució d'un cas pràctic	De 0 a 10 (es donaran pautes per a la resolució)	35%	Sí, mitjançant una prova que es durà a terme el 4 o l'11 de maig de 2013 (a determinar per la Facultat)	50%

Condicions per concórrer a la recuperació

Per tal de poder concórrer a la recuperació de l'assignatura és necessari haver-se presentat a l'examen del 18 de març de 2013.

La recuperació consistirà en:

- Exposar un tema, a triar d'entre dos proposats. La nota obtinguda en aquest exercici representa el 50% del total de la nota de l'assignatura.
- Resoldre el breu cas pràctic que es proposi. La nota obtinguda en aquest exercici representa el 50% del total de la nota de l'assignatura.

5. Bibliografia i recursos didàctics

Bibliografia principal

Josep CORBELLÀ I DUCH, *Manual de Derecho sanitario*, Atelier, Barcelona, 2a ed., 2012.

Julio César GALÁN CORTÉS, *Responsabilidad civil médica*, Thomson-Civitas, Madrid, 3a ed., 2011.

Marina GASCÓN, Mª Carmen GONZÁLEZ, Josefa CANTERO (Coord.), *Derecho sanitario y bioética. Cuestiones actuales*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2011.

Andrew GRUBB, Judith LAING, Jean MCHALE (Eds.), *Principles of Medical Law*, Oxford University Press, Oxford, 2010.

Altra bibliografia

José Luis PÉREZ TRIVIÑO, "Testigos de Jehová: entre la autonomía del paciente y el paternalismo justificado", *InDret* 2/2010.

Ignacio SANCHO GARGALLO, "Tratamiento legal y jurisprudencial del consentimiento informado", *InDret* 2/2004, abril 2004.

Joan C. SEUBA, "Rechazo de tratamientos médicos", en Marina GASCÓN, Mª Carmen GONZÁLEZ, Josefa CANTERO (Coord.), *Derecho sanitario y bioética. Cuestiones actuales*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2011, pp. 459-492.

Joan C. SEUBA, "Consentimiento informado en sedaciones. Breves consideraciones sobre el «caso Leganés»", *InDret*, maig 2005.

Joan C. SEUBA, Sonia RAMOS, "Derechos y obligaciones en materia de autonomía privada, información y documentación clínica. Presentación de la Ley 41/2002, de 14 de noviembre", *InDret* 2/2003, abril 2003.

<i>Al llarg del curs es donaran altres referències bibliogràfiques específiques</i>

Textos legals

Consentiment informat, prestació del consentiment, document de voluntats anticipades, drets i deures dels pacients

- Ley 41/2002, de 14 de noviembre, básica reguladora de la autonomía del paciente y de derechos y obligaciones en materia de información y documentación clínica
- Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica (Catalunya)
- Arts. 212-1 a 212-7 Codi civil de Catalunya
- Convenio para la protección de los derechos humanos y la dignidad del ser humano con respecto a las aplicaciones de la Biología y la Medicina (Convenio relativo a los derechos humanos y la biomedicina), hecho en Oviedo el 4 de abril de 1997
- Codi de Deontologia (Consell de Col·legis de metges de Catalunya)

Reproducció assistida

- Ley 14/2006, de 26 de mayo, sobre técnicas de reproducción humana asistida

Avortament

- Ley Orgánica 2/2010, de 3 de marzo, de salud sexual y reproductiva y de la interrupción voluntaria del embarazo

Eutanàsia, ajut al suïcidi, dret a una mort digna

- Ley 2/2010, de 8 de abril, de Derechos y Garantías de la Dignidad de la Persona en el Proceso de la Muerte (Andalucía)
- Ley 10/2011, de 24 de marzo, de derechos y garantías de la dignidad de la persona en el proceso de morir y de la muerte (Aragón)
- Ley Foral 8/2011, de 24 de marzo, de derechos y garantías de la dignidad de la persona en el proceso de la muerte (Navarra)

Donació de material humà

- Ley 30/1979, de 27 de octubre, sobre extracción y trasplante de órganos
- Real Decreto 1723/2012, de 28 de diciembre, por el que se regulan las actividades de obtención, utilización clínica y coordinación territorial de los órganos humanos destinados al trasplante y se establecen requisitos de calidad y seguridad.
- Ley 14/2006, de 26 de mayo, sobre técnicas de reproducción humana asistida

Medicaments i productes sanitaris

- Ley 29/2006, de 26 de julio, de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios

Investigació biomèdica

- Ley 14/2007, de 3 de julio, de Investigación biomédica
- Real Decreto 223/2004, de 6 de febrero, por el que se regulan los ensayos clínicos con medicamentos

Ordenació sanitària

- Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya
- Real Decreto 1192/2012, de 3 de agosto, por el que se regula la condición de asegurado y de beneficiario a efectos de la asistencia sanitaria en España, con cargo a fondos públicos, a través del Sistema Nacional de Salud

Altres textos legals generals:

- Codi civil espanyol
- Codi civil de Catalunya
- Codi penal
- Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de Régimen Jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común
- Real Decreto Legislativo 1/2007, de 16 de noviembre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementaria

6. Metodologia i programació d'activitats

Sessió (15:30h-17:30h; aula 40.004)		Tema
1.	22 de gener	T.1. El Dret Sanitari. La bioètica.
2.	24 de gener	T.2. L'autonomia privada en l'àmbit sanitari. El consentiment informat.
3.	29 de gener	T.2 El refús de tractaments. Els internaments no voluntaris.
4.	31 de gener	T.2. El document de voluntats anticipades.
5.	5 de febrer	T.3. L'inici de la vida. La reproducció assistida.
6.	7 de febrer	T.3. L'avortament.
7.	12 de febrer	T.4. La mort. L'eutanàsia, l'ajut al suïcidi, la mort digna.
8.	14 de febrer	T.5. La donació d'òrgans. Els transplantaments.
9.	19 de febrer	T.6. Responsabilitat mèdica. En especial, la responsabilitat civil.
10.	21 de febrer	T.6. Desenvolupaments jurisprudencials en matèria de responsabilitat mèdica. Els danys indemnitzables.
11.	26 de gener	T.7. Els medicaments i els productes sanitaris. El règim de responsabilitat civil.
12.	28 de febrer	T.8. La investigació amb humans i els assaigs clínics.
13.	5 de març	T.9. Documentació clínica i dades personals.
14.	7 de març	T.10. L'organització dels sistema i la prestació dels servies sanitaris. Els contractes de serveis sanitaris i d'hospitalització.
15.	12 de març	T.10. Les professions sanitàries. El secret professional i l'objecció de consciència pel personal sanitari.